

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. kovo 16 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Virgilijaus Grabinsko, Antano Simniškio (kolegijos pirmininkas) ir Algirdo Taminsko, susipažinusi su 2023 m. vasario 21 d. paduotu atsakovų D. A. ir G. A. kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 13 d. sprendimo peržiūrėjimo ir prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones,

nustatė:

Atsakovai padavė kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 13 d. sprendimo, kuriuo panaikinta Alytaus apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 3 d. sprendimo dalis ir tenkintas ieškinys dėl teisės į gyvenamąjį namą bei ūkinius pastatus pripažinimo bei atmesta priešieškinio dalis dėl įpareigojimo netrukdyti naudotis pastatais, išsikraustyti asmeninius daiktus, peržiūrėjimo. Kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: 1) materialinės ar procesinės teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; 2) jeigu teismas skundžiamame sprendime (nutartyje) nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos; 3) jeigu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ginčijamų teisės klausimų yra nevienoda.

Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyto kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tuo atveju, kai jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar proceso teisės normų (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos.

Atsakovų kasaciniame skunde teigiama, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino kolūkiečio kiemo narių turtinius santykius reglamentuojančias 1964 m. CK ir 1990 m. lapkričio 27 d. įstatymo Nr. I-806 „Dėl kaimo vietovėje nuosavybės teise turinčių namus savininkų žemėnaudos ir bendrosios jungtinės nuosavybės teisės“ normas, netinkamai įvertino nustatytas faktines aplinkybes dėl ginčo turto nuosavybės, kurios patvirtina, kad ieškovų motinai pasodybinis sklypas nebuvo skirtas, jokio piniginių įnašo į ginčo ūkį ji neįnešė, visą turtą paveldėjo atsakovės tėvas. Palikimo priėmimo ieškovė neginčijo. Ieškovų motina siekė įteisinti savo nuosavybės teises įgyjamosios senaties pagrindu, pateikdama teismui prašymą, tačiau šis nebuvo tenkintas. Taigi ieškovų motina žinojo, kad turtas priklauso ne jai, o atsakovės tėvui. Ginčo turtas nebuvo įtrauktas į testamentu ieškovei paliktą turtą.

Kasaciniame skunde nurodoma ir tai, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias kolūkiečio kiemo nuosavybę, neįvertino aplinkybių, kad likus vieninteliui kolūkiečio kiemo nariui, kuris nėra kolūkio narys (dirba kolūkyje), jo turtui nėra taikomas bendrosios jungtinės nuosavybės teisinis režimas. Toks turtas tampa asmenine likusio vienintelio kolūkiečio kiemo nario nuosavybe. Apeliacinės instancijos teismas, netinkamai taikydamas 1964 m. CK normas dėl kolūkiečio kiemo narių jungtinės nuosavybės teisės, nevertino, kad ginčo turtas, kurį atsakovų senelis įgijo iki Lietuvos Respublikos okupacijos, negali būti paveldėtas ieškovų palikuonių pagal kolūkio ūkio narių nuosavybei taikomą reglamentavimą. Toks teismo sprendimas prieštarauja aktualiam teisiniui reglamentavimui, teismų praktikai. Kasaciniame skunde teigiama, kad apeliacinės instancijos teismas, konstatuodamas, jog atsakovai netenka nuosavybės teisių į ginčo turtą, neargumentavo sprendimo, nevertino sąžiningų įgyjėjų teisių ir tokio sprendimo pasekmių atsakovų teisėms, nepasisakė dėl vindikacijos

ar restitucijos taikymo, neatsižvelgė į tai, kad ieškovė ginčo turtu nesinaudojo ir jo nevaldė. Apeliacinės instancijos teismas iš esmės paneigė Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir [CK](#) normas dėl privačios nuosavybės, kuri atsakovės seneliui priklausė dar iki Lietuvos Respublikos okupacijos, neliečiamybės.

Kasaciniame skunde keliamas ir ieškinio senaties taikymo klausimas, teigiama, kad jos taikymui buvo visos būtinos sąlygos. Apeliacinės instancijos teismas nepasisakė dėl tokio atsakovų prašymo, nukrypo nuo teismų praktikos.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamas tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėtiems teismų procesiniams sprendimams priimti. Kasaciniu skundu neformuluojama teisės aiškinimo ir taikymo problema, kuri turėtų esminės reikšmės teisės aiškinimo ir taikymo vienodinimui, teismo precedento suformavimui.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK](#) 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones nespręstinas. Atsakovams grąžintinas už kasacinį skundą sumokėtas žyminis mokestis ([CPK 350 straipsnio](#) 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiems asmenims.

Grąžinti D. A. (a. k. (duomenys neskelbtini) 232,80 Eur (du šimtus trisdešimt du Eur 80 ct) žyminio mokesčio, sumokėto 2023 m. vasario 21 d. AB „Swedbank“ mokėjimo nurodymu Nr. 45.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Virgilijus Grabinskas

Antanas Simniškis

Algirdas Taminskas